

МОНГОЛЫН ОЛОН УЛСЫН БА ҮНДЭСНИЙ СПОРТЫН АРБИТР

www.sportarbitration.mn

МОНГОЛЫН ОЛОН УЛСЫН БА ҮНДЭСНИЙ
СПОРТЫН АРБИТР

Арбитрчийн ёс зүй, нууцлалын болон зардлын журам, сургалтын журам

Монголын Олон улсын ба үндэсний
Спортын арбитрын арбитрч, хууль
зүйн доктор М.Ванчигмаа

Сургалтын агуулга:

1. Арбитрчийн ёс зүй
2. Арбитрын ажиллагаан дахь нууцлал
3. Арбитрын зардлын журам
4. Арбитрын сургалтын журам

Арбитрчийн ёс зүй

Арбитрч гэдэг нь нэг талаас маш онцлогтой эрх зүйн субъект байдаг. Учир нь дан ганц хуульчид бус бусад мэргэжлийн мэргэшсэн этгээдүүдийг нэгтгэн хууль зүйн өндөр үр дагавар бүхий шийдвэр гаргах эрх олгогддоогоороо онцлог.

Арбитрчийн ёс зүйн үндсэн суурийг авч үзвэл хуульчийн мэргэжлийн ёс зүйд үндэслэн тухайн албан тушаал эрхэлж буй явцдаа баримтлах нийтлэг ёс зүйн дүрэмээс бүрддэг. Манай улсад Арбитрын тухай хууль байх хэдий ч уг хуульд ёс зүйн дүрмийг хуульчлахгүйгээр арбитрчийн ёс зүйн дүрмийн тусгайлан дүрэм гэсэн эрх зүйн актаар зохицуулж өгсөн байдаг. Учир нь арбитрын мэргэшсэн буюу төрөлжсөн хэлбэрээс хамаараад нийтлэг хийгээд ялгаатай зүйл байдаг.

Арбитрыг ерөнхийд нь дараах үндсэн төрлүүдэд ангилдаг.

- 1. Арилжааны арбитр**
- 2. Спортын арбитр**
- 3. Хөрөнгө оруулалтын арбитр**
- 4. Хөдөлмөрийн арбитр**
- 5. Барилгын арбитр**
- 6. Далайн арбитр**
- 7. Оюуны өмчийн арбитр**

Хамрах хүрээгээр:

Дотоодын арбитр

Олон улсын арбитр

Маргааны шинжээр:

Арилжааны **Хөрөнгө оруулалтын**

Хөдөлмөрийн

Спортын **Барилгын гэх мэт**

Спортын арбитрч болон арилжааны (коммерц) арбитрч хоёрын ёс зүйн шаардлагад ижил суурь зарчим байдаг ч практикт хэрэгжих байдал, онцлох ялгаатай.

1. Нийтлэг суурь ёс зүйн зарчим - Хоёуланд нь дараах үндсэн зарчим заавал үйлчилнэ:

- Бие даасан байдал (independence)
- Шударга, хараат бус байдал (impartiality)
- Мөргөлдөөнөөс зайлсхийх (conflict of interest)
- Нууцлал (confidentiality)
- Мэргэжлийн ур чадвар, шударга ажиллагаа

Эдгээр нь UNCITRAL, IBA Guidelines, ICC Rules зэрэг олон улсын стандартад суурьласан байдаг байна.

Гол ялгаа нь төрөлжсөн хэлбэр (спорт vs арилжаа)

А. Нийгмийн болон байгууллагын бүтэц

Спортын арбитрч (ж: CAS – Court of Arbitration for Sport)

Спортын байгууллага, холбоод, тамирчидтай холбоотой

Олимп, допинг, тэмцээний маргаан гэх мэт “нийгмийн өндөр анхааралтай” хэрэг

Арилжааны арбитрч

Хувийн бизнес, гэрээ, хөрөнгө оруулалтын маргаан

Ихэвчлэн хоёр талын эдийн засгийн харилцаанд суурилсан

→ Ялгаа: спортынх илүү нийтийн эрх ашиг + нэр хүндийн эрсдэлтэй

В. Хараат бус байдалд тавигдах стандарт

Спортын арбитрчид

“Institutional influence” их (жишээ: CAS-ийн нэр дэвшүүлэх жагсаалт)

Спортын холбоодтой өмнөх холбоо маш мэдрэмтгий

Social media, өмнөх спортын байр суурь хүртэл шалгагддаг

Арилжааны арбитрчид

Арбитрчийн сонголт илүү уян хатан

Өмнөх бизнесийн харилцаа илүү “тэвчигдэх” боломжтой (disclosure хийвэл)

→ Спортынх илүү хатуу ил тод байдлын шаардлагатай

С. Нийтийн итгэл ба олон нийтийн хяналт

Спортын арбитр

Шийдвэрийг олон нийт дагадаг (ялангуяа допинг, Олимп)

Мэдээлэл задрах магадлал өндөр

Арилжааны арбитр

Ихэвчлэн нууц (confidential arbitration)

Олон нийтийн дарамт бага

→ Спортынх “public accountability” өндөр

D. Мэргэжлийн ёс зүйн эрсдэл

Спортын арбитр

Федерацитай хэт ойр байдал

Улс төр, спортын лобби нөлөө

“Reputation bias” (алдар нэр, өмнөх тамирчдын холбоо)

Арилжааны арбитр

Давхар ажил (law firm, consultancy)

Санхүүгийн ашиг сонирхлын зөрчил

Е. Түргэн шийдвэр гаргах шаардлага

Спортын арбитр

Тэмцээний өмнө/дараа маш хурдан шийдвэр гаргах шаардлагатай

Процедур богино → ёс зүйн дарамт өндөр

Арилжааны арбитр

Илүү урт хугацаатай, процесс төвтэй

3. Дүгнэн үзвэл:

Суурь ёс зүйн зарчим ижил

Харин спортын арбитр нь:

илүү олон нийтийн хяналттай

илүү хатуу ил тод байдлын стандарттай

илүү хурдан шийдвэр шаарддаг

байгууллагын нөлөө өндөр

Шийдвэр нь нэр хүндэд шууд нөлөөлдөг тул ил тод байдлын шаардлага өндөр.

→ Товчоор:

Арилжааны арбитр = хувийн эрх зүйн маргаан төвтэй ёс зүй

Спортын арбитр = нийтийн итгэл + байгууллагын нөлөө өндөр ёс зүй

Спортын арбитрын ёс зүйн дүрэм

2017 оны 02 дугаар сарын 07-ны

өдрөөс хүчин төгөлдөр хэрэгжиж эхэлнэ.

МОНГОЛЫН ОЛОН УЛСЫН БА ҮНДЭСНИЙ СПОРТЫН АРБИТРЫН АРБИТРЧИЙН ЁС ЗҮЙН ДҮРЭМ

Арбитрч арбитрын хэрэг хянан шийдвэрлэх болон түүнтэй холбогдох бусад үйл ажиллагаандаа дараах ёс зүйн дүрмийг удирдлага болгоно.

1. "Дүрмийн зорилго"

1.1. Арбитрч арбитрын хэрэг хянан шийдвэрлэх болон түүнтэй холбогдох бусад үйл ажиллагаандаа баримтлах зарчим, даган биелүүлэх хэм хэмжээг тодорхойлж, зөрчигдөхөөс урьдчилан сэргийлэх, арбитрчийн ёс зүй, хариуцлагатай байдлыг бэхжүүлж, Олон Улсын ба Үндэсний Спортын Арбитрт итгэх олон нийтийн итгэлийг нэмэгдүүлэх, арбитрчийн хараат бус байдлыг хамгаалахад энэхүү дүрмийн зорилго оршино.

2. "Арбитрчийн ёс зүйн дүрмийн эрх зүйн үндэс"

Тус дүрмийн суурь эрх зүйн эх сурвалж нь

Арбитрчийн ёс зүйн дүрмийн эрх зүйн үндэс”

Монгол Улсын Үндсэн хууль, Монгол Улсын Олон Улсын Гэрээ, Арбитрын тухай хууль, Биеийн тамир, спортын тухай хууль, холбогдох бусад хууль, Олон Улсын ба Үндэсний Спортын Арбитрын Хэрэг Хянан Шийдвэрлэх Дүрэм нь энэхүү дүрмийн эрх зүйн үндэс байна.

Арбитрчийн баримтлах зарчим нь:

Арбитрч нь хүний эрх, эрх чөлөө, эрхэм чанарыг хүндэтгэх, хууль дээдлэх, үнэнч шударга байх, аливаа асуудалд бодитой, төвийг сахисан байр сууринаас хандах, хараат бус байх, үүрэгт ажилдаа хариуцлагатай хандах, нууцыг задруулахгүй байх, мэргэжлийн нэр хүндээ эрхэмлэх зэрэг зарчмуудыг хувийн зан чанар болгож төлөвшүүлнэ.

“Арбитрчийн бусадтай харилцах, биеэ авч явах байдал”

-Арбитрч нийтээр хүлээн зөвшөөрсөн ёс суртахууны хэм хэмжээг үлгэрлэн сахиж, зан харилцааны дутагдал гаргахгүй ажиллана.

-Арбитрч үүрэгт ажлаа гүйцэтгэхдээ ажил төрлийн шугамаар харилцаж буй бүх хүнтэй соёлч боловсон харьцаж, бусад хүмүүсээс ч ийнхүү харилцахыг шаардах эрхтэй.

-Арбитр, арбитрчийн нэр хүндэд харшлах байдлаар арбитрын захиргаа, удирдлага, хамт ажиллагсадтайгаа харилцах ёсгүй.

-Мэргэжил нэгт бусад нөхдийнхөө нэр төрийг гутаах, доромжлох, томилсон талд нь буруу ташаа ойлголт өгөх, шийдвэрлэх гэж буй хэрэгт нь хөндлөнгөөс нөлөөлөхийг хориглоно.

-Арбитрч албан тушаалаа ашиглан бусдыг шан харамж өгөх байдалд хүргэх, шаардах, авах, хуулиар тогтоосноос өөр давуу эрх, хөнгөлөлт эдлэх, болзол тавих, албаны нэрээр түрүү барих, далайлган сүрдүүлэхийг цээрлэнэ.

-Аливаа хэрэг маргааныг хянан шийдвэрлэхдээ бусдыг доромжлох, нэр төрийг нь гутаах, басамжлахыг хориглоно.

Арбитрч үнэнч шударга, төлөв түвшин байдлаараа бусдын итгэл хүндэтгэл хүлээж, албан тушаалын болон ард түмний ёс заншлыг хүндэтгэнэ.

-Арбитрч нэр хүнд бүхий арбитрыг бий болгох, бэхжүүлэхэд хувь нэмрээ оруулж, арбитрын нэр хүндийг дээдлэнэ.

Арбитрчийн төвийг сахисан, бие даасан, хараат бус байдал”

-Арбитрч хууль тогтоомж, хууль зүйн практик, спортын дүрэм журмыг сайн мэддэг байх ёстой.

-Арбитрч эрх зүйн өндөр соёл эзэмшиж, арбитрчийн албан тушаалд нийцүүлэн арбитрчийн ёс зүйг чанд сахиж, хуулийг болоод спортын дүрэм журмыг өндөр түвшинд ойлгож, хэрэглэж байхын тулд өөрийн мэдлэг, мэргэшлийн ур чадварыг тасралтгүй дээшлүүлэх ёстой.

-Арбитрч нэг талыг барихгүйгээр, хангалттай цаг хугацаа гарган хангалттай анхаарал хандуулж чадна мөн арбитрын үйл ажиллагааг явуулах хэлний хангалттай мэдлэгтэй гэж өөрийгөө бүрэн хэмжээнд үзсэн цагтаа л тухайн хэрэг маргааныг авч хэлэлцэхээр тов гаргана.

-Арбитрын хэрэг хянан шийдвэрлэх хуралдаанд оролцох явцдаа нэхэмжлэгч, хариуцагч, тэдгээрийн өмгөөлөгч, гэрч, шинжээч зэрэг бусад оролцогчдын хэн нэгний нөлөөнд автахгүй, хэргийг шударгаар шийдвэрлэж чадна гэсэн итгэл үнэмшлийг өөрийн мэдлэг, чадвар, үйл ажиллагаагаар бусдад төрүүлж байх ёстой. Гэх мэт нийт 7 зүйлийг дүрэмд тусгасан байна.

“Хянан шийдвэрлэгдэж дуусаагүй хэргийн талаар мэдээлэл өгөх”

Арбитраар хянан шийдвэрлэгдэж дуусаагүй байгаа хэрэг, маргааны талаар өөрийн санал, бодлыг урьдчилан илэрхийлэх, олон нийтэд мэдээлэх, амлалт өгөхийг хориглоно.

“Нууц хадгалах”

Арбитраар хэрэг хянан шийдвэрлэгдэх явцад өөрт нь илэрхий болсон төр, байгууллага, хувь хүний болон зөвлөлдөх тасалгааны нууцыг задруулахыг хориглоно.

Ёс зүйн сургалтын гол зорилго нь дараах чадварыг төлөвшүүлэхэд оршино.

Хараат бус байдал хадгалах;

Төвийг сахисан байр суурь баримтлах;

Шударга ажиллагааг хангах;

Мэргэжлийн нэр хүндээ хамгаалах;

Оролцогч талуудын эрх тэгш байдлыг хангах.

Спортын маргаанд оролцогч талууд ихэвчлэн нэр бүхий тамирчин, үндэсний холбоо, олимпын хороо байдаг тул арбитрчид гаднын нөлөөлөлд автах эрсдэл өндөр байдаг. Иймээс ёс зүйн сургалтаар шийдвэр гаргахдаа хувийн үзэл бодол, үндэс угсаа, улс төр, эдийн засгийн сонирхлоос ангид байх зарчмыг онцлон заадаг.

Ёс зүйн сургалт нь спортын арбитрчийн мэргэжлийн бэлтгэлийн үндсэн хэсэг юм. Арбитрч нь зөвхөн хууль хэрэглэгч бус, спортын шударга өрсөлдөөнийг хамгаалагч этгээд гэж үздэг.

Ёс зүйн сургалтын гол зорилго нь дараах чадварыг төлөвшүүлэхэд оршино.

Хараат бус байдал хадгалах;

Төвийг сахисан байр суурь баримтлах;

Шударга ажиллагааг хангах;

Мэргэжлийн нэр хүндээ хамгаалах;

Оролцогч талуудын эрх тэгш байдлыг хангах үүрэг хүлээдэг.

Нууцлал, зардал

Спортын арбитр ба арилжааны (commercial) арбитр хоёрын хооронд нууцлал ба зардлын хувьд тодорхой ялгаа байдаг.

1. Нууцлалын ялгаа

☐ Спортын арбитр (ж: CAS – Court of Arbitration for Sport)

Ихэнх тохиолдолд бүрэн нууц биш

Шийдвэрүүд нь:

олон нийтэд нийтлэгдэх боломжтой

спортын сахилгын шинжтэй тул “ил тод байдал” илүү давамгайл

Гэхдээ:

талууд хүсвэл зарим мэдээллийг нууцлах боломжтой

допинг, сахилгын кейсүүд ихэвчлэн нийтлэгддэг

☞ Гол зарчим: ил тод байдал > нууцлал

□ Арилжааны арбитр (ICC, LCIA гэх мэт)

өндөр түвшний нууцлалтай

Процесс, нотлох баримт, шийдвэр:

олон нийтэд гардаггүй

зөвхөн талууд мэднэ

Зарим байгууллага (ж: ICC) нь шийдвэрийг нэргүйгээр нийтлэх боломжтой ч энэ нь хязгаарлагдмал

☞ Гол зарчим: нууцлал > ил тод байдал

Спортын арбитрын зардлын журамд:

СПОРТЫН АРБИТРЫН ЗАРДЛЫН ЖУРАМ

2024 оны 08 дугаар сарын 12-ны
өдрөөс хүчин төгөлдөр хэрэгжинэ гэдгийг
эзэлнэ.

Гурав. Арбитрын ажиллагааны зардал

- 3.1 Арбитрын зардалд Монголын Олон улсын ба Үндэсний Спортын арбитрын хэрэг хянан шийдвэрлэх ажиллагаатай холбогдон гарах дараах санхүүжилт хамаарна. Үүнд:
 - 3.1.1. Арбитрын үйлчилгээний
 - 3.1.2. Арбитрын захиргааны үйл ажиллагааны
 - 3.1.3. Арбитрч болон нарийн бичгийн даргын ажлын цалин хөлс
- 3.2 Нэхэмжлэл гаргасан тал эхний ээлжинд арбитрын зардлыг дээрх хувь хэмжээгээр төлнө.
- 3.3 Сөрөг нэхэмжлэл гаргасан тал нэхэмжлэгчийн нэгэн адил арбитрын зардал төлнө.
- 3.4 Нэхэмжлэгч арбитрын зардлыг хэсэгчлэн төлөх талаар арбитрт хүсэлт гаргаж болно. Хэсэгчлэн төлөх эхний зардлын доод хэмжээ арбитрын нийт зардлын 50 хувиас доошгүй байна. Үлдэх хэсгийг арбитрын хуралдаанаас өмнө бүрэн төлсөн байна.
- 3.5 Монголын Олон улсын ба Үндэсний Спортын арбитрын холбооны дансанд арбитрын зардлын төлбөр орсноор уг зардлыг төлсөнд тооцно. Уг зардлыг дансанд оруулах үүргийг нэхэмжлэгч, түүний гүйцэтгэлийг шалгаж хэрэгжүүлэх үүргийг Монголын Олон улсын ба Үндэсний Спортын арбитрын Ажлын алба хариуцна.
- 3.6 Олон улсын маргааны арбитрын зардлын төлбөрийг АНУ-ын доллараар тооцож, ‘Төв банкны тухай’ хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.1 дэх хэсэгт заасны дагуу нэхэмжлэл гаргах өдрийн Монголбанкнаас зарласан албан ёсны ханшаар тооцож Монгол төгрөгөөр төлнө.
- 3.7 Олон улсын маргааны арбитрын зардал нь АНУ-аас өөр улсын валютаар үнэлэгдсэн тохиолдолд арбитрын зардлыг арбитрт нэхэмжлэл гаргах үеийн Монголбанкнаас зарласан албан ёсны ханшаар тооцно.

2. Зардлын ялгаа

□ Спортын арбитр

Ихэвчлэн:

харьцангуй бага зардалтай

зарим тохиолдолд спортын холбоо, байгууллага санхүүжүүлдэг

CAS-д:

бүртгэлийн хураамж + шүүгчийн зардал төлнө

гэхдээ шүүхийн маргаанаас хямд

☞ Дундаж: дунд–бага зардал

□ Арилжааны арбитр

Ихэвчлэн:

өндөр зардалтай

Яагаад гэвэл:

арбитрчдын цагийн хөлс өндөр

институцийн хураамж (ИСС гэх мэт)

өмгөөлөгчийн зардал их

Том бизнесийн маргаанд хэдэн арван мянгаас хэдэн зуун мянган доллар хүрч болно

☞ Дундаж: дунд–маш өндөр зардал

Товчхон харвал:

Шалгуур

Нууцлал
Ил тод байдал
Зардал
Зорилго

Спортын арбитр

Бага–дунд
Өндөр
Бага–дунд
Спортын шударга байдал

Арилжааны арбитр

Өндөр
Бага
Дунд–өндөр
Бизнесийн маргаан

МОНГОЛЫН ОЛОН УЛСЫН БА ҮНДЭСНИЙ
СПОРТЫН АРБИТР

Нууцлалын тухай журам

2017 оны 02 дугаар сарын 07-ны

өдрөөс хүчин төгөлдөр хэрэгжиж эхэлнэ.

НУУЦЫГ ХАДГАЛАХ ЖУРАМ

1. ЗОРИЛГО
 - 1.1. Энэхүү журмын зорилго нь Монголын Олон улсын ба Үндэсний Спортын арбитр /цаашид Спортын арбитр гэх/, арбитрын хэрэг хянан шийдвэрлэх ажиллагааны явц болон хувь хүний нууцыг хадгалахтай холбогдсон харилцааг зохицуулахад оршино.
2. ХАМРАХ ХҮРЭЭ
 - 2.1. Спортын арбитрын хэрэгт оролцогсод. Үүнд: Даргалагч арбитрч, арбитрч, ажлын албаны дарга, нарийн бичгийн дарга, нэхэмжлэгч, хариуцагч, гуравдагч этгээд, гэрч, шинжээч, өмгөөлөгч, итгэмжлэгдсэн төлөөлөгч, хэлмэрч, орчуулагч нар.
3. ХАРИУЦЛАГА
 - 3.1. Ажлын албаны дарга, Нарийн бичгийн дарга нар нь Спортын арбитрт хамаарах бүх мэдээ, мэдээлэл, түүний эх үүсвэрийг хадгалж, хамгаалах бүх ажлыг хариуцна.
4. НУУЦЫН ХАМААРАЛ
 - 4.1. Энэ журмын нууц хэмээх ойлголтод дараах мэдээлэл, биет болон биет бус зүйлсийг хамруулна:
 - 4.1.1. Спортын арбитрын хэрэг хянан шийдвэрлэх ажиллагааны явц,
 - 4.1.2. Спортын арбитрын хавтаст хэргийн материал,
 - 4.1.3. Спортын арбитрын шийдвэр,
 - 4.1.4. Спортын арбитрчийн урамшуулал,
 - 4.1.5. Спортын арбитрын нэхэмжлэлийг хүлээн авсан бүртгэл,
 - 4.1.6. Дээрх бичиг баримтуудын электрон хувилбарууд,
 - 4.1.7. Төрийн нууцын тухай хууль, Хувь хүний нууцын тухай хууль, Төрийн бус байгууллагын тухай хууль болон энэ журамд заасан нууцууд,
 - 4.1.8. Хэргийн оролцогч нарын нууцлахыг хүссэн бусад мэдээллүүд.

**Спортын арбитрын ажиллагааны гол зарчмуудын нэг нь нууцлал юм.
Маргааны явцад дараах мэдээллүүд ил болдог.**

Эрүүл мэндийн мэдээлэл;

Допингийн шинжилгээний дүн;

Санхүүгийн мэдээлэл;

Гэрээний нөхцөл;

Дотоод баримт бичиг.

Эдгээр мэдээлэл задрах нь тамирчны нэр хүнд, хувийн амьдрал болон мэргэжлийн карьерт ноцтой нөлөө үзүүлж болно.

Хариуцлага, нууцын хамааралд холбогдох асуудал

3. ХАРИУЦЛАГА

3.1. Ажлын албаны дарга, Нарийн бичгийн дарга нар нь Спортын арбитрт хамаарах бүх мэдээ, мэдээлэл, түүний эх үүсвэрийг хадгалж, хамгаалах бүх ажлыг хариуцна.

4. НУУЦЫН ХАМААРАЛ

4.1. Энэ журмын нууц хэмээх ойлголтод дараах мэдээлэл, биет болон биет бус зүйлсийг хамруулна:

4.1.1. Спортын арбитрын хэрэг хянан шийдвэрлэх ажиллагааны явц,

4.1.2. Спортын арбитрын хавтаст хэргийн материал,

4.1.3. Спортын арбитрын шийдвэр,

4.1.4. Спортын арбитрчийн урамшуулал,

4.1.5. Спортын арбитрын нэхэмжлэлийг хүлээн авсан бүртгэл,

4.1.6. Дээрх бичиг баримтуудын электрон хувилбарууд,

4.1.7. Төрийн нууцын тухай хууль, Хувь хүний нууцын тухай хууль, Төрийн бус байгууллагын тухай хууль болон энэ журамд заасан нууцууд,

4.1.8. Хэргийн оролцогч нарын нууцлахыг хүссэн бусад мэдээллүүд.

5. НУУЦЛАЛААС ГАДУУРХ МЭДЭЭЛЭЛ

5.1. Спортын арбитрын хэрэг хянан шийдвэрлэхээс бусад мэдээлэл, сургалт, семинар, олон нийтийг биеийн тамир, спортод уриалсан үйл ажиллагааны мэдээлэл

НУУЦЫГ ХАМГААЛАХ МЭДЭГДЭЛ

Энэхүү мэдэгдэлд Монголын Олон улсын ба Үндэсний Спортын арбитрын хэрэгт оролцож байгаа бүх хүмүүс гарын үсэг зурна.

Би Монголын Олон улсын ба Үндэсний Спортын арбитр /цаашид Спортын арбитр гэх/-ын нууцлалын шаардлагыг бүрэн ойлгосны үндсэн дээр энэхүү мэдэгдлийг албан ёсоор хийж байна. Үүнд:

Миний бие хэрэг хянан шийдвэрлэх ажиллагааны явцад олж авсан нууц мэдээллийг нууцад нэвтрэх эрхгүй болон энэхүү нууц байдлын мэдэгдэлд гарын үсэг зураагүй хэн бүхэнд дамжуулахгүй гэдгээ амлаж байна.

Би Спортын арбитрын нууцлалын шаардлагыг бүрэн биелүүлж, шударгаар ажиллаж, нууцыг чанд хадгалж, Спортын арбитрын нэр төрийг ухамсартайгаар хамгаалах болно. Спортын арбитрын хэрэг хянан шийдвэрлэх ажиллагааны явцад ашиг сонирхлыг зөрчиж болзошгүй аливаа үйл ажиллагаанд татагдан орохгүй.

Спортын арбитрын хэрэг хянан шийдвэрлэх ажиллагааны явцад олж авсан хэрэг оролцогчдын талаарх нууц мэдээллийг хадгалж, тухайн мэдээлэл нь хуулийн дагуу ил тод болсон буюу хэвлэлд нийтлэгдсэнээс бусад тохиолдолд хэрэгт оролцогчдын бичгээр өгсөн зөвшөөрөлгүйгээр аливаа гуравдагч талд мэдээллийг задруулахгүй гэдгээ амлаж байна.

Миний дээр өгсөн амлалттай холбоотой хуулийн хариуцлагыг би бүрэн хүлээнэ.

Хуулиар шаардсан тохиолдолд миний нууцын амлалтыг зөрчих тохиолдол гарахыг үгүйсгэхгүй.

Даргалагч арбитрч:

Арбитрч:

Арбитрч:	Нэхэмжлэгч:	Хариуцагч:	Гуравдагч этгээд:
Ажлын албаны дарга:	Өмгөөлөгч болон	Өмгөөлөгч болон	Гэрч:
Нарийн бичгийн дарга:	Итгэмжлэгдсэн төлөөлөгч	Итгэмжлэгдсэн төлөөлөгч	Шинжээч:

Арбитрын сургалт

Арбитрын сургалтыг ерөнхий болон мэргэшсэн чиглэлийн гэж ангилж болно. Спортын арбитр нь арбитрын хамгийн нарийн мэргэшсэн салбаруудын нэг юм

Ерөнхий арбитрын сургалт

Сэдвүүд:

Арбитрын эрх зүй ба онол

Арбитрын ажиллагааны журам

Арбитрын хэлэлцүүлэг удирдах арга зүй

Нотлох баримтын үнэлгээ

Арбитрын шийдвэр бичих аргачлал

Арбитрчийн ёс зүй ба хараат бус байдал

Спортын арбитрын сургалт

Сэдвүүд:

Спортын эрх зүй

Спортын холбоодын дүрэм

Допингийн эсрэг эрх зүй

Тамирчны эрх ба үүрэг

Спортын гэрээний маргаан

Спортын арбитрын ажиллагаа

Олон улсын спортын арбитрын практик

Спортын арбитрчийн ёс зүй, нууцлал

Олон улсын түвшний спортын арбитрын сургалтууд

Court of Arbitration for Sport (CAS) – спортын арбитрын сургалт, семинар, вебинарууд.

International Council of Arbitration for Sport – спортын арбитрын хөгжлийн хөтөлбөрүүд.

World Anti-Doping Agency – допингийн маргаантай холбоотой сургалтууд.

FIFA – хөлбөмбөгийн маргаан шийдвэрлэх сургалт.

International Olympic Committee – олимпын эрх зүй, спортын засаглалын сургалт.

Спортын арбитрын тогтолцооны үр нөлөө нь зөвхөн хууль эрх зүйн зохицуулалтаас бус арбитрчийн мэргэжлийн ёс зүй, нууцлал сахих чадвар, ашиг сонирхлын зөрчлийг удирдах ур чадвараас ихээхэн хамаардаг. Олон улсын байгууллагуудын туршлагаас үзэхэд спортын арбитрчийн сургалтад ёс зүй, нууцлал, ашиг сонирхлын зөрчлийн сургалт нь нэмэлт бус харин үндсэн, заавал судлах бүрэлдэхүүн хэсэг болж төлөвшсөн байна.

**МОНГОЛЫН ОЛОН УЛСЫН БА ҮНДЭСНИЙ
СПОРТЫН АРБИТР**

Спортын арбитрын сургалтын журамд

НЭГ. НИЙТЛЭГ ҮНДЭСЛЭЛ

СУРГАЛТЫН ЖУРАМ

- 1.1. Монголын Олон улсын ба үндэсний Спортын арбитр /цаашид “Спортын арбитр” гэх/-аас арбитрчид, допингийн давж заалдах комиссын гишүүн болон эвлэрүүлэн зуучлагч нарт сургалт зохион байгуулах, сургалтад нийт арбитрчид, комиссын гишүүн, эвлэрүүлэн зуучлагч нарыг хамруулж онолын мэдлэг, практик ур чадварыг хөгжүүлэх, давтан сургах, мэргэшүүлэхэд энэхүү журмын зорилго оршино.
- 1.2. Энэ журмаар Монголын Олон улсын ба үндэсний Спортын арбитрын арбитрч, допингийн Давж заалдах комиссын гишүүн, Эвлэрүүлэн зуучлагчид чиглэсэн сургалтын үйл ажиллагаа, түүнтэй холбогдон гарах харилцааг зохицуулна.

ХОЁР. СУРГАЛТ ЗОХИОН БАЙГУУЛАХ

- 2.1. Арбитрч, комиссын гишүүн, эвлэрүүлэн зуучлагчдын сургалтыг жилд хоёроос доошгүй удаа зохион байгуулна.
- 2.2. Сургалтыг тухайн салбарын мэргэжлийн багшаар удирдуулан орчин үеийн шаардлага хангасан нөхцөлд зохион байгуулна.
- 2.3. Арбитрч, комиссын гишүүн, эвлэрүүлэн зуучлагчдын сургалт явуулах байр танхим, багш нарын зохион байгуулалтыг Монголын Олон улсын ба үндэсний Спортын арбитр хариуцна.
- 2.4. Сургалтын зардлыг арбитрч, комиссын гишүүн, эвлэрүүлэн зуучлагч хариуцна.

МОНГОЛЫН ОЛОН УЛСЫН БА ҮНДЭСНИЙ
СПОРТЫН АРБИТР

АНХААРАЛ ХАНДУУЛСАНД БАЯРЛАЛАА